

2016-05-05

Länsstyrelsen i Jämtlands län

/Naturvårdsverket

Handölsdalens samebys ställningstagande avseende förslag på inrättande av en ny Nationalpark, Sylarna/Helags/ Vålådalen

Handölsdalens sameby har på enig byastämman den 4 mars – 2016 beslutat att motsätta sig att en nationalpark bildas inom samebyn.

Skäl för samebyns ställningstagande:

Den planerade nationalparken berör *hela samebyns åretruntmark* för renskötsel. Detta förhållande torde ställa höga krav i planeringsstadiet på utformningen av en eventuell nationalpark med de hänsyn som bör ligga till grund för att säkerställa den samiska kulturen samt att en ekonomisk bärkraftig renskötsel med tillhörande näringar fortsatt kan existera.

Samebyn och dess medlemmar såsom äldsta aktör i området, är ytterst beroende för sin fortlevnad av att fritt få verka med sina näringar och kulturella utveckling i området. Att fritt nyttja land och vatten inom renskötseområdet och speciellt på de marker som står till samebyns disposition året runt, är också grunden för samebyns existens. Samebyn ser en överhängande fara med att nationalparksregler i bruket av land och vattenrättigheterna för samebyns medlemmar kan komma att införas, vilket inte i tillräcklig grad kommer att ta hänsyn till rennäringens behov. Så som processen fortskridit i nationalparksfrågan uppfattar samebyn att turism och naturintresset blivit överordnat rennäringen och den samiska kulturens grundläggande rätt att existera i området sedan urminnes tid.

Det kan på rimlig grund förväntas, att när en nationalpark bildas, så införas det också restriktioner som allvarligt kan försvåra både för renskötelsens bedrivande men även för att upprätthålla en ekonomisk lönsam rennäring och det näringsfång som omgärdar rennäringen. Exempelvis att hämmande restriktioner införas för bedrivandet av de ingående näringarna i renskötseområdet, såsom jakt, fiske, transporter, virkesuttag, byggande av anläggningar och hus mm. Renskötelsen med tillhörande näringar bedrivs fullt ut i dag med motorfordon inom hela samebyns betesområde och samebyn är därmed beroende av att detta kan fortgå utan inskränkningar.

Skulle en nationalpark bildas uppstår frågan om vilka restriktioner för terrängkörning som kommer att aktualiseras för samebyn och ytterst för medlemmarnas olika behov av att verka i området. Frågeställningen skapar oro vilket leder till farhågor av att restriktioner kan bli ett väsentligt hinder för att ekonomiskt bedriva rennäring men också för att upprätthålla den samiska kulturen med dess förbundna sedvänjor. Renskötelsen med dess förbundna näringar

bygger på ett traditionellt praktiskt kunskapsöverförande mellan generationer och är familjebaserad. I det perspektivet är det naturligtvis viktigt att säkerställa att familjer, barns och ungdomars rättsliga möjligheter av att praktiskt verka inom samebyns område inte kan begränsas på något sätt.

En annan central fråga är frågan om skydds jakt på rovdjur i syfte att skydda rennäringen från omfattande skada. Med den rovdjurspolitik Sverige i dag bedriver genom Naturvårdsverket tolkningar av bevarandestatus av rovdjur, befävar samebyn att det kan komma ett förbud i samband med inrättandet av en nationalpark som omöjliggör eller kraftigt begränsar att skydds jakt eller beståndsreglerande jakt får bedrivas inom samebyns område. Speciell oro riktas mot att invandrade vargar fritt får härja i samebyns renhjordar utan att samebyn får vidta relevanta åtgärder för att avliva dessa. I frågans förlängning ser samebyn en överhängande risk att en eventuell nationalpark blir ett reservat för stora rovdjurspopulationer vilket skulle vara förödande för renskötseln.

Detta är några frågor bland många andra frågor som samebyn ansett vara av vikt av att få hållbara garantier, för att samebyn ska kunna känna trygghet i den pågående processen.

Sammantaget anser samebyn att det råder en allt för stor oförutsägbarhet i många för samebyn centrala frågor, vilka ytterst berör samebyns framtida existentiella förutsättningar av att fortsatt inneha möjlighet att bedriva en ekologisk, kulturell och ekonomiskt hållbar rennäring med tillhörande näringsfång.

Utan hållbara garantier som klarlägger de grundläggande frågeställningarna kan samebyn inte ställa sig bakom en fortsatt process för att bilda en ny nationalpark.

Handölsdalens sameby

Richard Åström, ordförande

Tåssåsens sameby ansluter sig till detta.

Niklas Johansson, ordförande

Mittådalens sameby ansluter sig till detta.

Magnus Rehnfeldt, ordförande